

Βρυξέλλες, 11.10.2017
COM(2017) 592 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης

«Η δημοκρατία είναι θέμα συμβιβασμών. Με τους σωστούς συμβιβασμούς είμαστε όλοι νικητές μακροπρόθεσμα. Μια πιο ενωμένη Ένωση θα πρέπει να βλέπει τους συμβιβασμούς όχι ως κάτι αρνητικό αλλά ως την τέχνη της γεφύρωσης των διαφορών. Η δημοκρατία δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς συμβιβασμό. Η Ευρώπη δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς συμβιβασμό.»

Jean-Claude Juncker, Ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης, 13 Σεπτεμβρίου 2017

1. Ιστορικό και στόχοι

Όπως τόνισε ο πρόεδρος Juncker στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης στις 13 Σεπτεμβρίου 2017,¹ η Τραπεζική Ένωση πρέπει να ολοκληρωθεί για να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες που προσφέρει στο πλαίσιο μιας ισχυρής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ONE). Σε συνδυασμό με την Ένωση Κεφαλαιαγορών, η ολοκληρωμένη Τραπεζική Ένωση θα προωθήσει ένα σταθερό και ολοκληρωμένο δημοσιονομικό σύστημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Θα αυξήσει την ανθεκτικότητα της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης σε δυσμενείς κλυδωνισμούς καθώς θα διευκολύνει σημαντικά τον ιδιωτικό επιμερισμό των κινδύνων σε διασυννοριακό επίπεδο, ενώ ταυτόχρονα θα μειώσει την ανάγκη δημόσιου επιμερισμού των κινδύνων.

Πρόκειται για ζήτημα για το οποίο υπάρχει ευρεία στήριξη και συναίνεση στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στα συμπεράσματα σχετικά με χάρτη πορείας για την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης του Ιουνίου 2016 (εφεξής «χάρτης πορείας του Συμβουλίου του 2016») και στην ετήσια έκθεση σχετικά με την Τραπεζική Ένωση του Μαρτίου του 2016² τόσο το Συμβούλιο όσο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επαναβεβαίωσαν τη σπουδαιότητα της Τραπεζικής Ένωσης με στόχο την ολοκλήρωσή της.

Είναι πλέον καιρός να αξιοποιήσουμε την πολιτική δυναμική – που αντικατοπτρίζεται μεταξύ άλλων από την πρόσκληση του Προέδρου κ. Tusk στη σύνοδο κορυφής για το ευρώ σε μια ανοικτή για όλους σύνθεση τον Δεκέμβριο – και να μετατρέψουμε αυτή τη φιλοδοξία που συμεριζόμαστε ευρέως σε συγκεκριμένη δράση, ολοκληρώνοντας την Τραπεζική Ένωση έως το 2019, όπως ήδη ζητήθηκε στην έκθεση των πέντε προέδρων³ του 2015 και στο έγγραφο προβληματισμού σχετικά με την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (εφεξής το «έγγραφο προβληματισμού για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση»)⁴.

Οι χρηματοπιστωτικές κρίσεις και οι κρίσεις δημοσίου χρέους που αντιμετώπισε η Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την τελευταία δεκαετία έδειξαν ότι το μη ολοκληρωμένο οικονομικό και δημοσιονομικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν αποδείχθηκε επαρκές ώστε να αποτρέψει την ανάδειξη μη βιώσιμων πολιτικών κατά τη διάρκεια της περιόδου άνθησης της οικονομίας και να συμβάλει στην αποτελεσματική απορρόφηση των αρνητικών κλυδωνισμών κατά τη διάρκεια της επακόλουθης περιόδου μακροοικονομικής διόρθωσης. Ειδικότερα, οι κρίσεις κατέστησαν σαφές ότι υφίστανται ανεπιθύμητοι δεσμοί μεταξύ των εθνικών

¹ https://ec.europa.eu/commission/state-union-2017_el: «Αν θέλουμε οι τράπεζες να λειτουργούν με τους ίδιους κανόνες και υπό την ίδια εποπτεία σε όλη την ήπειρό μας, τότε θα πρέπει να ενθαρρύνουμε τα κράτη μέλη να προσχωρήσουν στην Τραπεζική Ένωση. Πρέπει να περιορίσουμε τους κινδύνους που εξακολουθούν να υφίστανται στα τραπεζικά συστήματα ορισμένων από τα κράτη μέλη μας. Η Τραπεζική Ένωση μπορεί να λειτουργήσει μόνο αν ο περιορισμός των κινδύνων συμβαδίζει με τον επιμερισμό των κινδύνων. Όπως όλοι πολύ καλά γνωρίζουν, κάτι τέτοιο μπορεί να επιτευχθεί μόνο αν πληρούνται οι όροι που προτάθηκαν από την Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2015. Για να υπάρξει ένα κοινό σύστημα ασφάλειας των καταθέσεων, θα πρέπει πρώτα όλοι να ικανοποιήσουν τις προϋποθέσεις σε εθνικό επίπεδο».

² Βλ. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Τραπεζική ένωση - Ετήσια έκθεση για το 2016, διαθέσιμο στη διεύθυνση <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2017-0041+0+DOC+PDF+V0//EL>.

³ Έκθεση των πέντε Προέδρων: «Η ολοκλήρωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης», 2015, διαθέσιμο στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/5-presidents-report_en.pdf.

⁴ COM(2017) 291 της 31ης Μαΐου 2017, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/reflection-paper-emu_el.pdf

τραπεζικών τομέων και των αντίστοιχων κρατών, ο λεγόμενος φαύλος κύκλος. Η Τραπεζική Ένωση δημιουργήθηκε με στόχο να διαρραγεί αυτός ο δεσμός και να αποτραπεί το να είναι οι φορολογούμενοι οι πρώτοι που θα επωμίζονται τη διάσωση προβληματικών τραπεζών.

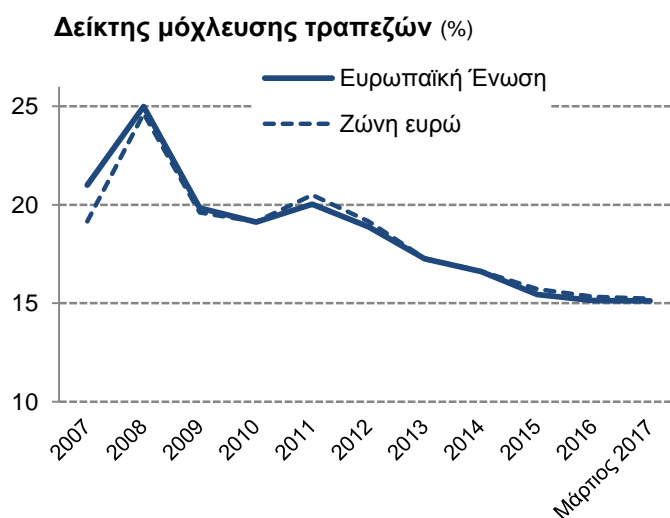
Η κοινή εποπτεία, η διαχείριση της κρίσης και η ασφάλιση των καταθέσεων θα επιτρέψουν την εμβάθυνση της χρηματοπιστωτικής ενοποίησης, η οποία θα στηρίζεται από ένα σταθερό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Αυτό θα ενισχύσει τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, τόσο στα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην Τραπεζική Ένωση όσο και στην Ευρωπαϊκή Ένωση στο σύνολό της. Στην ουσία, σταθερότερος τραπεζικός τομέας θα σημάνει επίσης μεγαλύτερες δυνατότητες χρηματοδότησης για εταιρείες κάθε μεγέθους και περισσότερες θέσεις εργασίας και ανάπτυξη για τους Ευρωπαίους πολίτες. Η εμβάθυνση της χρηματοπιστωτικής ενοποίησης είναι επίσης καίριας σημασίας για την παροχή ευρύτερων επιλογών σε υπηρεσίες σε χαμηλότερες τιμές. Προκειμένου να καταστούν τα οφέλη της ενοποίησης απτά για τους Ευρωπαίους πολίτες, σύμφωνα με το Σχέδιο Δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες προς τους καταναλωτές⁵, η Επιτροπή εξετάζει επίσης να προτείνει τροποποιήσεις του κανονισμού για τις διασυνοριακές πληρωμές⁶ με σκοπό τη μείωση των επιβαρύνσεων για τις διασυνοριακές τραπεζικές συναλλαγές σε όλα τα νομίσματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η προοπτική να συμμετάσχουν περισσότερα κράτη μέλη στην Τραπεζική Ένωση και στη ζώνη του ευρώ καθιστά την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης ακόμη πιο επιτακτική. Μια Οικονομική και Νομισματική Ένωση που είναι σταθερή, τόσο σε οικονομικό όσο και σε χρηματοπιστωτικό επίπεδο, και καθίσταται ελκυστική και για άλλα, μη συμμετέχοντα κράτη μέλη, συνιστά σημαντικό εργαλείο για τη διευκόλυνση της ευρύτερης οικονομικής και χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και, κατά συνέπεια, την επίτευξη του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης να βελτιώσει τη ζωή των Ευρωπαίων πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή χαιρετίζει τις συνομιλίες στη Δανία, τη Σουηδία και τη Βουλγαρία σχετικά με το ενδεχόμενο να συμμετάσχουν στην Τραπεζική Ένωση. Για να διευκολυνθεί αυτή η διαδικασία, είναι σκόπιμο να θεσπιστούν όλα τα θεσμικά και ρυθμιστικά στοιχεία της Τραπεζικής Ένωσης το συντομότερο δυνατόν. Αρκετά βασικά στοιχεία της Τραπεζικής Ένωσης έχουν ήδη θεσπιστεί: Κατ' αρχάς, το ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων παρέχει ενιαίο σύνολο εναρμονισμένων κανόνων προληπτικής εποπτείας, τους οποίους πρέπει να τηρούν τα πιστωτικά ιδρύματα στην ενιαία αγορά. Η Τραπεζική Ένωση είναι αυστηρά προσηλωμένη σε αυτή τη βάση, η οποία ισχύει για όλα τα κράτη μέλη. Δεύτερον, όλες οι τράπεζες στην Ευρωπαϊκή Ένωση εποπτεύονται βάσει των ίδιων προτύπων, ενώ οι πλέον σημαντικές τράπεζες στη ζώνη του ευρώ εποπτεύονται σε κεντρικό επίπεδο από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) υπό την ιδιότητά της ως εποπτικής αρχής στο πλαίσιο του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (ΕΕΜ). Τρίτον, σε περίπτωση χρεοκοπίας, οι τράπεζες θα μπορούν να εξυγιάζονται σε κεντρικό επίπεδο και σύμφωνα με τα ίδια πρότυπα στο πλαίσιο του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (ΕΜΕ), ο οποίος υποστηρίζεται από το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης (ΕΤΕ). Η σύσταση αυτής της νέας αρχιτεκτονικής για την Τραπεζική Ένωση συνοδεύτηκε από διεξοδικό έλεγχο ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού, προσομοίωση

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, Σχέδιο Δράσης για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες προς τους καταναλωτές: Καλύτερα προϊόντα, περισσότερες δυνατότητες επιλογής, COM/2017/0139 final.

⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 924/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για τις διασυνοριακές πληρωμές στην Κοινότητα και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2560/2001 (ΕΕ L 266 της 9.10.2009, σ. 11).

ακραίων καταστάσεων και ασκήσεις ανακεφαλαιοποίησης για τις συμμετέχουσες τράπεζες το 2014. Συνεπώς, το θεσμικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για τις ευρωπαϊκές τράπεζες έχει ενισχυθεί ριζικά, με αποτέλεσμα σημαντική μείωση των κινδύνων στον τραπεζικό τομέα. Τα τελευταία χρόνια, τα επίπεδα κεφαλαιοποίησης των τραπεζών έχουν αυξηθεί σημαντικά: η μείωση της μόχλευσης για τις τράπεζες σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη ζώνη του ευρώ συνιστά πιθανόν τη σαφέστερη ένδειξη της υφιστάμενης ευρωστίας του τραπεζικού τομέα και της ανταπόκρισης της αγοράς στις μεταρρυθμίσεις στον εποπτικό και στον ρυθμιστικό τομέα που προώθησε και εφάρμοσε με αποφασιστικότητα η Ευρώπη.

Η εμπειρία έως σήμερα υποδηλώνει την εύρυθμη λειτουργία των ολοκληρωμένων τμημάτων της Τραπεζικής Ένωσης. Σήμερα, η Επιτροπή δημοσιοποιεί την πρώτη της ανασκόπηση για τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό, η οποία καταδεικνύει ότι η θέσπιση του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού ήταν στο σύνολό της επιτυχής. Ο Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης είναι επίσης σε λειτουργία και διαχειρίστηκε επιτυχώς την πρώτη υπόθεση εξυγίανσης τράπεζας, χωρίς κόστος για τους φορολογούμενους. Αυτό φανερώνει ότι το νέο σύστημα κατορθώνει να διαχειρίζεται αποτελεσματικά την εξυγίανση μιας τράπεζας σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, ενώ ταυτόχρονα επιτρέπει διάφορες επιλογές στη διαχείριση κρίσεων, όπως προβλέπεται στο νομοθετικό πλαίσιο. Αυτό επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη η συγκεκριμένη κατάσταση των επιμέρους τραπεζών, στοιχείο ιδιαίτερα σημαντικό δεδομένου ότι εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικά προβλήματα από το παρελθόν σε τμήματα του τραπεζικού τομέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ότι δεν έχουν εφαρμοστεί πλήρως όλα τα στοιχεία της Τραπεζικής Ένωσης.

Η εμπειρία από πρόσφατες περιπτώσεις θα βοηθήσει όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες να βελτιώσουν περαιτέρω την πρακτική εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη λειτουργία του συστήματος. Αυτό αφορά, για παράδειγμα, τις πρακτικές λεπτομέρειες της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ όλων των ευρωπαϊκών και εθνικών φορέων που συμμετέχουν στην έγκαιρη παρέμβαση και εξυγίανση, τις διαδικασίες που οδηγούν στη λήψη απόφασης για το αν μια τράπεζα τελεί υπό χρεοκοπία ή ενδέχεται να χρεοκοπήσει και τη χρήση των ελέγχων ποιότητας των στοιχείων του ενεργητικού προκειμένου να καθοριστεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις για προληπτική ανακεφαλαιοποίηση. Αφορά, επίσης, την ταχεία συσσώρευση των κατάλληλων υποχρεώσεων για διάσωση με ίδια μέσα (με τη μορφή της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και

επιλέξιμων υποχρεώσεων – MREL), η οποία είναι κομβικής σημασίας για τη διευκόλυνση της εξυγίανσης μη βιώσιμων, προβληματικών τραπεζών και η οποία θα μπορούσε να ενισχυθεί περαιτέρω στο πλαίσιο των υφιστάμενων συνθηκών της αγοράς. Η βελτίωση αφορά επίσης το ζήτημα της διασφάλισης διαθεσιμότητας της απαραίτητης ρευστότητας πριν, κατά τη διάρκεια και μετά την εξυγίανση, ούτως ώστε να εφαρμοστούν, στη δεύτερη περίπτωση, τα πλέον κατάλληλα εργαλεία εξυγίανσης ακόμα και αν δεν υπάρχει άμεσος ιδιώτης αγοραστής μιας τράπεζας υπό χρεοκοπία. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι ότι η παρούσα εμπειρία από το πλαίσιο της Τραπεζικής Ένωσης καταδεικνύει, επίσης, τη σπουδαιότητα να διασφαλιστεί ότι τα χρηματοπιστωτικά μέσα που πιθανόν να υποστούν ζημιές στο πλαίσιο μιας τραπεζικής κρίσης και οι αντίστοιχες ζημιές κατέχονται και επιβαρύνουν ιδιώτες επενδυτές οι οποίοι είναι επαρκώς ενημερωμένοι ώστε να κατανοούν τους ενδεχόμενους κινδύνους.

Παρότι μια σειρά πρακτικών βελτιώσεων μπορεί να επιτευχθεί βραχυπρόθεσμα από τους σχετικούς παράγοντες, άλλα ζητήματα μπορούν να αντιμετωπιστούν απόλυτα μόνο εφόσον εφαρμοστούν πλήρως όλα τα συμφωνηθέντα στοιχεία της Τραπεζικής Ένωσης και ολοκληρωθεί η Τραπεζική Ένωση.

Στο πλαίσιο αυτό, το ενιαίο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης Καταθέσεων (ΕΣΑΚ) παραμένει ένα από τα εναπομένοντα στοιχεία. Όλοι οι καταθέτες στο πλαίσιο της Τραπεζικής Ένωσης θα πρέπει να απολαύουν του ίδιου επιπέδου προστασίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης Καταθέσεων θα ενισχύσει τη σταθερότητα στον τραπεζικό τομέα, παρέχοντας ισχυρή και ενιαία ασφαλιστική κάλυψη σε όλους τους καταθέτες, ανεξαρτήτως της γεωγραφικής τους θέσης στην Τραπεζική Ένωση.

Η Τραπεζική Ένωση στερείται επίσης ενός αποτελεσματικού, κοινού μηχανισμού ασφαλείας. Η δημιουργία ενός τέτοιου μηχανισμού ασφαλείας για το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης συμφωνήθηκε από τα κράτη μέλη πριν από σχεδόν 4 χρόνια, το 2013⁷. Είναι ανάγκη να καταστεί επιχειρησιακός άμεσα, προκειμένου να ενισχυθεί η συνολική αξιοπιστία του πλαισίου εξυγίανσης των τραπεζών στην Τραπεζική Ένωση. Έχει σημασία οι δράσεις που αναλαμβάνονται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης να απολαύουν της απόλυτης εμπιστοσύνης όλων των ενδιαφερόμενων μερών, προκειμένου να επιτευχθούν απόλυτως οι κύριοι στόχοι της εξυγίανσης όσον αφορά τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και την ελαχιστοποίηση του κόστους για τους φορολογούμενους. Σε συνδυασμό με την εφαρμογή άλλων εργαλείων εξυγίανσης (δηλ. διάσωση με ίδια μέσα, διαθεσιμότητα του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης), η πρόσβαση σε έναν κοινό μηχανισμό ασφαλείας ως ύστατο μέσο θα συνέβαλε στη δημιουργία αυτής της εμπιστοσύνης. Κάτι τέτοιο θα περιλάμβανε, για παράδειγμα, τη χρήση κοινής χρηματοδότησης σε συνδυασμό με τα μέσα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για την κάλυψη ελλειμμάτων ρευστότητας και τη διάθεση περισσότερου χρόνου για την εξεύρεση του καλύτερου αγοραστή για μια τράπεζα που βρίσκεται σε μια συγκεκριμένη κατάσταση.

Ταυτόχρονα, ενώ έχει πραγματοποιηθεί σημαντική πρόοδος, όπως τόνισε και ο πρόεδρος Juncker στην ομιλία του για την κατάσταση της Ένωσης στις 13 Σεπτεμβρίου 2017, πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για μείωση του κινδύνου και για βελτίωση της διαχείρισης του κινδύνου στον τομέα των τραπεζών. Η Τραπεζική Ένωση μπορεί να λειτουργήσει μόνο αν η

⁷ Βλ. τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων της 18ης Δεκεμβρίου 2013, της 8ης Δεκεμβρίου 2015 και της 17ης Ιουνίου 2016.

μείωση των κινδύνων συμβαδίζει με τον επιμερισμό των κινδύνων. Μια σειρά πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην επίτευξη αυτού του στόχου είναι σε στάδιο διαπραγμάτευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο: Τον Νοέμβριο του 2016, η Επιτροπή εξέδωσε ολοκληρωμένη δέσμη νομοθετικών μέτρων μείωσης των κινδύνων για την περαιτέρω ενίσχυση της ανθεκτικότητας των τραπεζών της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁸, ορισμένα από τα οποία βρίσκονται σε στάδιο ταχείας διαπραγμάτευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Παρά την πρόοδο που συντελέστηκε στη μείωση του κινδύνου, η Τραπεζική Ένωση παραμένει σε πρώιμο στάδιο. Πολλοί κίνδυνοι που είναι πλέον ορατοί στους ισολογισμούς των τραπεζών συσσωρεύτηκαν πριν από τη δημιουργία της Τραπεζικής Ένωσης, όταν η εποπτεία και η εξυγίανση ήταν αποκλειστικά εθνικές αρμοδιότητες. Αυτά τα ζητήματα του παρελθόντος πρέπει να αντιμετωπιστούν με πειστικό τρόπο για να προχωρήσει γρήγορα η Ευρωπαϊκή Ένωση προς την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης. Μία από τις προκλήσεις που εμμένουν είναι να εξακολουθήσει με αποφασιστικότητα η πρόσφατη τάση μείωσης των υψηλών επιπέδων μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ) σε τμήματα του τραπεζικού τομέα. Έχει σημειωθεί μεγάλη πρόοδος ως αποτέλεσμα των δυνάμεων της αγοράς και των ρυθμιστικών μέτρων, τα οποία έχουν ήδη αποφέρει αποτελέσματα. Ωστόσο, η ανταγωνιστικότητα ορισμένων ευρωπαϊκών τραπεζών και η ικανότητά τους να δανειοδοτούν την οικονομία παρεμποδίζεται. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να υποστηρίζει την εν λόγω διαδικασία με τη θέσπιση περαιτέρω μέτρων για τη μείωση του επιπέδου των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Οι κίνδυνοι στο ευρωπαϊκό τραπεζικό σύστημα πρέπει επίσης να μειωθούν περαιτέρω μέσω της μεγαλύτερης χαλάρωσης της διασύνδεσης μεταξύ τραπεζών και «χωρών καταγωγής» τους, η οποία υπήρξε ένας από τους κύριους στόχους της Τραπεζικής Ένωσης από ιδρύσεώς της. Δεδομένου ότι η εποπτεία και η εξυγίανση των μεγαλύτερων και συστημικών τραπεζών πραγματοποιούνται πλέον σε κεντρικό και όχι σε εθνικό επίπεδο, η παροχή βοήθειας στις τράπεζες προκειμένου να διαφοροποιήσουν γεωγραφικά τις επενδύσεις τους σε κρατικά ομόλογα θα αποδυναμώσει περαιτέρω τον δεσμό μεταξύ τραπεζών και των κρατών τους και, συνεπώς, θα ενισχύσει τον επιμερισμό των κινδύνων σε διασυνοριακό επίπεδο μέσω του ιδιωτικού τομέα. Ενώ η Τραπεζική Ένωση συμβάλλει στην ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, αναμένεται επίσης να αποφέρει οικονομικά οφέλη μέσω της μεγαλύτερης ολοκλήρωσης του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα και μέσω της γεωγραφικά διαφοροποιημένης κατανομής των στοιχείων ενεργητικού. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εργάζεται για την εμβάθυνση της Τραπεζικής Ένωσης, με στόχο την αναγνώρισή της ως μίας και μόνης δικαιοδοσίας.

Η ανακοίνωση της Επιτροπής του 2015 με τίτλο «Προς την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης» (στο εξής «ανακοίνωση της Επιτροπής του 2015») και ο χάρτης πορείας του Συμβουλίου του 2016⁹ προσδιόρισαν τα βασικά μέτρα και, όπου κρίθηκε απαραίτητο, η Επιτροπή παρουσίασε νομοθετικές προτάσεις το 2015 και το 2016. Είναι πλέον η στιγμή το

⁸ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-3731_el.htm. Περαιτέρω πρωτοβουλίες της Επιτροπής αποσκοπούν στην ανθεκτικότητα, τη δυνατότητα ανάκαμψης και εξυγίανσης των υποδομών της αγοράς, ιδιαίτερα σε σχέση με τους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52016PC0856&from=EN>, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52017PC0331&from=EN>.

⁹ <http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2016/06/17-conclusions-on-banking-union/>

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα κράτη μέλη να αναλάβουν την πολιτική ευθύνη και να συμφωνήσουν στις αναγκαίες νομοθετικές ενέργειες για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης έως το 2019.

Αν οι ηγέτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης συλλογικά δεν επιδείξουν ενεργητικότητα και φιλοδοξία κατά το επόμενο έτος, με βάση το πολιτικό χρονοδιάγραμμα, υπάρχει απτός κίνδυνος η Ευρωπαϊκή Ένωση να παραμείνει επί πολλά έτη χωρίς προοπτική ολοκλήρωσης της Τραπεζικής Ένωσης και με χαμηλότερο του επιθυμητού επίπεδο επιδιώξεων όσον αφορά τις διαδικασίες οριστικοποίησης της μείωσης του κινδύνου και του επιμερισμού του κινδύνου. Η σημερινή δυναμική, μετά την ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης, πρέπει να αξιοποιηθεί προκειμένου να αποφευχθεί κάτι τέτοιο. Για να ενισχυθεί η απορρόφηση των κραδασμών μέσω ιδιωτικών δόδων στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να βρει μια αμοιβαία επωφελή ισορροπία, με υψηλό επίπεδο επιδιώξεων όσον αφορά τόσο τη μείωση κινδύνου όσο και τον επιμερισμό κινδύνου.

Η παρούσα ανακοίνωση επιχειρεί να καθορίσει μια φιλόδοξη αλλά ρεαλιστική πορεία όσον αφορά τον τρόπο επίτευξης συμφωνίας για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, βασιζόμενη στις υφιστάμενες δεσμεύσεις του Συμβουλίου. Με βάση τη σημαντική πρόοδο που έχει ήδη επιτευχθεί, πρέπει να συμφωνηθούν τα απαραίτητα μέτρα για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης έως το τέλος του 2018, ενώ για την πλήρη εφαρμογή ορισμένων στοιχείων θα απαιτηθεί περισσότερος χρόνος και πιθανόν σταδιακή εφαρμογή τους.

Η Επιτροπή θα εκδώσει ολοκληρωμένη δέσμη μέτρων για την ενίσχυση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης τον Δεκέμβριο του 2017. Η ισχυρή δέσμευση και οι αποφασιστικές ενέργειες για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, όπως προβλέπονται στην παρούσα ανακοίνωση, αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα αυτών των προσπαθειών.

2. Μείωση του κινδύνου μέσω της δέσμης τραπεζικών μέτρων του Νοεμβρίου του 2016

Χάρτης πορείας του Συμβουλίου του 2016	Κατάσταση	Επόμενα βήματα
<p>(α) Προτάσεις τροποποιήσεων του νομοθετικού πλαισίου με σκοπό την εφαρμογή του προτύπου συνολικής ικανότητας απορρόφησης ζημιών (TLAC) και την επανεξέταση της ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων. Το Συμβούλιο θα επιδιώξει να διασφαλίσει συνεκτικούς κανόνες και επαρκή ποσά για τα αποθέματα ασφαλείας για διάσωση με ίδια μέσα που συμβάλλουν στην αποτελεσματική και ομαλή διαδικασία εξυγίανσης σύμφωνα με την οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση τραπεζών (BRRD) για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα για τα οποία η διάσωση με ίδια μέσα θα ήταν η εγκριθείσα στρατηγική</p>	<p>Η νομοθετική πρόταση, συμπεριλαμβανομένων όλων των μέτρων που υποδεικνύονται στον χάρτη πορείας του Συμβουλίου του 2016, είναι υπό διαπραγμάτευση.</p> <p>Όσον αφορά τις επιλογές και τις εθνικές διακριτικές ευχέρειες στο πλαίσιο της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις / του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, εκτός από τη νομοθετική πρόταση, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει αναλάβει τη διενέργεια ολοκληρωμένης άσκησης για την εναρμόνισή τους.</p>	<p>Συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών όσον αφορά τις νομοθετικές προτάσεις έως τα μέσα του 2018 το αργότερο</p>

<p>εξυγίανσης.</p> <p>(β) Υποβολή πρότασης για κοινή προσέγγιση της ιεράρχησης των πιστωτών τραπεζών, προκειμένου να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου σε περίπτωση εξυγίανσης.</p> <p>(γ) Προτάσεις τροποποιήσεων της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις / του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις IV στο πλαίσιο άσκησης συνολικής επανεξέτασης που θα οδηγήσει σε:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. εναρμόνιση ή περαιτέρω προσδιορισμό των επιλογών και των περιθωρίων διακριτικής ευχέρειας των κρατών μελών, που θα μπορούσαν επίσης να συμβάλουν στον στόχο μείωσης του χρηματοπιστωτικού κατακερματισμού· ii. εφαρμογή και ολοκλήρωση απομενουσών μεταρρυθμίσεων της Βασιλείας, μεταξύ των οποίων η θέσπιση δείκτη μόχλευσης, που θα καθοριστεί πιθανόν άνω του 3 % για τις συστημικές τράπεζες, και η θέσπιση δείκτη καθαρής σταθερής χρηματοδότησης. 		
--	--	--

Η δέσμη τραπεζικών μέτρων που πρότείνει η Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2016 θα εκπληρώσει πολλούς από τους στόχους που τέθηκαν στον χάρτη πορείας του Συμβουλίου του 2016 όσον αφορά την περαιτέρω μείωση του κινδύνου στον τραπεζικό τομέα. Η δέσμη αυτή, η οποία προς το παρόν τελεί υπό διαπραγμάτευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, βασίζεται στους υφιστάμενους τραπεζικούς κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συμπληρώνει το ρυθμιστικό πρόγραμμα μετά την κρίση, εξασφαλίζοντας ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο θα αντιμετωπίζει τις εναπομένουσες προκλήσεις για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ενώ ταυτόχρονα διασφαλίζει ότι οι τράπεζες μπορούν να συνεχίσουν να υποστηρίζουν την πραγματική οικονομία. Οι προτάσεις της Επιτροπής¹⁰ θα ενισχύσουν τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απαιτώντας από τις τράπεζες να δημιουργήσουν αποθέματα ασφαλείας υποχρεώσεων, τα οποία, εφόσον χρειαστεί, θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για διάσωση με ίδια μέσα, μέσω της εφαρμογής του προτύπου της συνολικής ικανότητας απορρόφησης ζημιών του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και της ενσωμάτωσής του στους υφιστάμενους κανόνες περί ελάχιστης

¹⁰ Πέρα από τα στοιχεία που αναφέρονται στον χάρτη πορείας του Συμβουλίου του 2016, οι προτάσεις της Επιτροπής παρουσιάζουν επίσης νέους κανόνες στους τομείς του κινδύνου αγοράς, του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου, των μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων και των ανοιγμάτων έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων.

απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων, καθώς και μέσω της παροχής εναρμονισμένων κανόνων όσον αφορά τη θέση των αποδεκτών χρεωγράφων για την πλήρωση των αποθεμάτων ασφαλείας συνολικής ικανότητας απορρόφησης ζημιών / ελάχιστης απαίτησης ιδίων κεφαλαίων και επιλέξιμων υποχρεώσεων στην ιεράρχηση των πιστωτών τραπεζών. Η πρόσφατη εμπειρία κατέδειξε για άλλη μια φορά πόσο σημαντικό είναι οι τράπεζες να διατηρούν τα κατάλληλα αποθέματα ασφαλείας υποχρεώσεων – διαθέσιμα για διάσωση με ίδια μέσα – στα χέρια επενδυτών με επαρκή γνώση των σχετικών κινδύνων, προκειμένου να διαχειρίζονται τις κρίσεις χωρίς αντίκτυπο στην χρηματοπιστωτική σταθερότητα και χωρίς οι φορολογούμενοι να είναι οι πρώτοι που θα επωμίζονται το κόστος. Οι προτάσεις της Επιτροπής προβλέπουν επίσης εναρμονισμένους κανόνες όσον αφορά την εφαρμογή των μέσων αναστολής που χρησιμοποιούνται από τους φορείς εποπτείας και τις αρχές εξυγίανσης για τη σταθεροποίηση των τραπεζών, οι οποίοι είναι εξίσου σημαντικοί με βάση την πρόσφατη εμπειρία. Επιπλέον, οι τροποποιήσεις που προτείνει η Επιτροπή προβλέπουν εναρμόνιση κανόνων για τις αποδοχές, οι οποίοι κρίνεται¹¹ ότι συμβάλλουν συνολικά στον περιορισμό της υπέρμετρης ανάληψης κινδύνων και στην καλύτερη ευθυγράμμιση των αποδοχών με τις επιδόσεις, με αποτέλεσμα να συμβάλλουν στην ενίσχυση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

Τέλος, η δέσμη τραπεζικών μέτρων προτείνει την εφαρμογή μιας σειράς διεθνών προτύπων, συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής δείκτη μόχλευσης και δείκτη καθαρής σταθερής χρηματοδότησης, ενώ η Επιτροπή εμμένει στη δέσμευσή της για στενή διεθνή συνεργασία όσον αφορά ρυθμιστικά ζητήματα του τραπεζικού τομέα, καθώς και την εφαρμογή των συμφωνηθέντων προτύπων, και παράλληλα παρακολουθεί στενά την εφαρμογή τους σε άλλες περιοχές δικαιοδοσίας.

Η Επιτροπή γνωρίζει ότι οι προτάσεις της να επιτραπεί στους φορείς εποπτείας να άρουν ορισμένες απαιτήσεις σε αυτόνομη βάση για θυγατρικές διασυνοριακών ομίλων, βήμα εύλογο προς την Τραπεζική Ένωση και την ενιαία αγορά, αντιμετωπίζονται με σημαντικές επιφυλάξεις από ορισμένα κράτη μέλη. Η Επιτροπή προτίθεται να προχωρήσει σε εποικοδομητικές συζητήσεις όσον αφορά το εν λόγω θέμα, με στόχο να διευκολύνει την εξεύρεση λύσης που διατηρεί τα οφέλη της πρότασης, λαμβάνοντας παράλληλα δεόντως υπόψη την ανάγκη για μια αποδεκτή ισορροπία μεταξύ χώρας καταγωγής και χώρας υποδοχής.

Με στόχο την άμεση πρόοδο και την επίτευξη της ταχύτερης δυνατής έγκρισης, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενθαρρύνονται να διατηρήσουν το σαφώς καθορισμένο πεδίο εφαρμογής της δέσμης μέτρων. Πρόσθετα εκκρεμή ζητήματα, πέρα από το πεδίο εφαρμογής της δέσμης μέτρων, θα μπορούσαν να εξεταστούν σε μεταγενέστερες νομοθετικές αναθεωρήσεις, όταν περατωθούν οι εν εξελίξει διαπραγματεύσεις για τη δέσμη τραπεζικών μέτρων του 2016.

¹¹ Έκθεση της Επιτροπής προς Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, Αξιολόγηση των κανόνων σχετικά με τις αποδοχές που προβλέπουν η οδηγία 2013/36/ΕΕ και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013, COM(2016) 510 final.

3. Πορεία προς την καθιέρωση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων (ΕΣΑΚ)

Χάρτης πορείας του Συμβουλίου του 2016	Κατάσταση	Επόμενα βήματα
Συνέχιση του εποικοδομητικού έργου σε τεχνικό επίπεδο. Οι διαπραγματεύσεις σε πολιτικό επίπεδο θα ξεκινήσουν μόλις επιτευχθεί επαρκής περαιτέρω πρόοδος στα μέτρα μείωσης του κινδύνου.	Οι εργασίες τεχνικού χαρακτήρα βρίσκονται σε εξέλιξη, αλλά με περιορισμένη πρόοδο σε πολιτικό επίπεδο.	Οι πολιτικές διαπραγματεύσεις πρέπει να ξεκινήσουν άμεσα, με στόχο την επίτευξη συμφωνίας το συντομότερο δυνατόν, εντός του 2018.

Το 2015 η έκθεση των πέντε προέδρων αναγνώρισε το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων ως σημαντικό βήμα για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης. Όπως ακολούθως υπομνήσθηκε στο έγγραφο προβληματισμού για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η διασφάλιση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς τραπεζικών υπηρεσιών εξακολουθεί να συνιστά προτεραιότητα. Μέσω του περιορισμού της τρωτότητας των καταθετών απέναντι σε μεγάλους τοπικούς κλυδωνισμούς (για τους οποίους τα εθνικά συστήματα εγγύησης των καταθέσεων διαθέτουν πιο περιορισμένα χρηματοπιστωτικά μέσα) και του δεσμού μεταξύ τραπεζών και οικείων κρατών, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων θα αυξήσει την ανθεκτικότητα της Τραπεζικής Ένωσης έναντι μελλοντικών χρηματοπιστωτικών κρίσεων, παρέχοντας ισχυρή και ενιαία ασφαλιστική κάλυψη σε όλους τους καταθέτες, ανεξαρτήτως της γεωγραφικής τους θέσης στην Τραπεζική Ένωση.

Η πρόταση που υποβλήθηκε από την Επιτροπή τον Νοέμβριο του 2015¹² παρέχει ιδιαίτερα ολοκληρωμένη λύση για την επίτευξη αυτών των στόχων, μέσω της σταδιακής μεταφοράς, σύμφωνα με το ορισθέν χρονοδιάγραμμα (το οποίο θα έπρεπε να έχει ξεκινήσει το 2017), των πόρων και της διαχείρισης των γεγονότων μη διαθέσιμης κατάθεσης στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων από τα εθνικά συστήματα εγγύησης των καταθέσεων. Ένα κεντρικό ταμείο αυτού του τύπου, με ενισχυμένη χρηματοδοτική ικανότητα, θα ήταν καλύτερα εξοπλισμένο για την αντιμετώπιση της χρεοκοπίας τραπεζών. Ταυτόχρονα, θα ξεπεραστούν, αφενός, η έλλειψη εναρμόνισης στην κεντρική τραπεζική εποπτεία και εξυγίανση στην Τραπεζική Ένωση και, αφετέρου, στην εγγύηση των καταθέσεων σε εθνικό επίπεδο¹³.

Ενώ η φιλοδοξία της Επιτροπής παραμένει ισχυρή, οι συνομιλίες με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο αποκάλυψαν αποκλίνουσες θέσεις όσον αφορά τον σχεδιασμό του τελικού σταδίου του συστήματος (αντασφάλιση, συνασφάλιση, πλήρης ασφάλιση), τον χρόνο δημιουργίας ενός τέτοιου συστήματος και τον διαφορετικό βαθμό ύπαρξης προβλημάτων του παρελθόντος και ηθικών κινδύνων στα διάφορα εθνικά τραπεζικά συστήματα. Έχουν εκφραστεί ανησυχίες σχετικά με την ανάγκη να διασφαλιστεί επαρκώς η

¹² https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/banking-union/european-deposit-insurance-scheme_en.

¹³ Επίσης, η Ανάλυση αποτελεσμάτων διατίθεται στο https://ec.europa.eu/info/publications/effects-analysis-european-deposit-insurance-scheme-edis_en.

ευρωστία των τραπεζών σε αυτόνομη βάση, πριν επιμεριστεί το ενδεχόμενο βάρος της χρεοκοπίας τραπεζών στην Τραπεζική Ένωση.

Ο χάρτης πορείας του Συμβουλίου του 2016 επιβεβαίωσε ότι το Συμβούλιο θα συνεχίσει το εποικοδομητικό έργο σε τεχνικό επίπεδο και ότι οι διαπραγματεύσεις σε πολιτικό επίπεδο θα ξεκινήσουν μόλις επιτευχθεί επαρκής πρόοδος στα μέτρα μείωσης των κινδύνων.

Δύο χρόνια μετά την παρουσίαση της πρότασης για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων, η οποία εξακολουθεί να ισχύει αμετάβλητη, έχει έρθει αναμφισβήτητα η στιγμή να προχωρήσουμε, καθώς ελλείπει του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων, η Τραπεζική Ένωση μπορεί να εξακολουθήσει να είναι ευάλωτη σε μελλοντικές κρίσεις. Για την αναζωογόνηση των διαπραγματεύσεων, θα μπορούσε, για παράδειγμα, να εξεταστεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στο πλαίσιο των υφιστάμενων διαπραγματεύσεων η εισαγωγή του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων με πιο σταδιακό τρόπο, ανάλογα με την πρόοδο που επιτυγχάνεται όσον αφορά τη μείωση του κινδύνου και την αντιμετώπιση προβλημάτων του παρελθόντος. Θα μπορούσε να εξεταστεί το ενδεχόμενο να ξεκινήσει στο πλαίσιο ενός πιο περιορισμένου σταδίου αντασφάλισης και να προχωρήσει σταδιακά προς τη συνασφάλιση.

Σε μια πρώτη φάση αντασφάλισης, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων θα μπορούσε να παρέχει μόνο κάλυψη ρευστότητας και όχι κάλυψη ζημιών.

Σε περίπτωση αδυναμίας μιας τράπεζας να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της, τα εθνικά συστήματα εγγύησης καταθέσεων θα πρέπει αρχικά να εξαντλήσουν τους πόρους τους πριν από μια ενδεχόμενη παρέμβαση του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων. Το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων θα παρέχει μόνο ρευστότητα στα εθνικά συστήματα εγγύησης καταθέσεων (στην πραγματικότητα πρόκειται για δάνειο, αφού θα πρέπει να ανακτηθεί πλήρως από τον τραπεζικό τομέα στη συνέχεια) και θα καλύπτει έως 30 % των ελλειμμάτων ρευστότητας το πρώτο έτος (2019), 60 % το δεύτερο έτος (2020) και 90 % το τρίτο έτος (2021)¹⁴. Το υπόλοιπο θα καλύπτεται από τα εθνικά συστήματα εγγύησης καταθέσεων με τους πόρους που δεν μεταφέρονται στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων στη διάρκεια αυτού του σταδίου ή μέσω εκ των υστέρων συνεισφορών από τις τράπεζες. Η λύση αυτή, η οποία αναθέτει την κάλυψη των ζημιών σε εθνικό επίπεδο και παρέχει βοήθεια ρευστότητας στα εθνικά συστήματα εφόσον χρειαστεί, αφενός, θα διασφαλίσει την προστασία των καταθετών εξαρχής (για την οποία είναι απαραίτητη η ρευστότητα) και, αφετέρου, θα λαμβάνει υπόψη ζητήματα προβλημάτων του παρελθόντος και ζητήματα ηθικού κινδύνου.

Το κοινό Ταμείο Ασφάλισης Καταθέσεων (ΤΑΚ), τη διαχείριση του οποίου θα εποπτεύει το υφιστάμενο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης και το οποίο θα χρηματοδοτείται από τις συνεισφορές των τραπεζών, θα συσταθεί σταδιακά.

Μια άλλη ιδέα προς εξέταση μπορεί να είναι ότι στο τέλος του σταδίου αντασφάλισης, η μετάβαση προς το στάδιο της συνασφάλισης δεν θα είναι αυτόματη, αλλά θα εξαρτηθεί από σειρά προϋποθέσεων. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν ζητήματα που σχετίζονται με κινδύνους του παρελθόντος και με ηθικούς κινδύνους, η έναρξη του σταδίου συνασφάλισης και, συνεπώς, η πρόσβαση στην κάλυψη ζημιών από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των

¹⁴ Βλέπε πίνακα 1.

Καταθέσεων, θα μπορούσε να συνδεθεί με προϋποθέσεις που θα αξιολογηθούν βάσει απόφασης της Επιτροπής, οι οποίες θα περιλαμβάνουν στοχοθετημένο έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού (AQR) για την αντιμετώπιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και στοιχείων ενεργητικού επιπέδου III¹⁵ και ακόλουθη λύση των προβλημάτων που διαπιστώθηκαν (π.χ. ενεργές μειώσεις χαρτοφυλακίου). Ο εν λόγω έλεγχος της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού θα πρέπει να πραγματοποιηθεί στη διάρκεια του σταδίου ανασφάλισης (δηλ. πριν το 2022 το αργότερο), ώστε να διασφαλιστεί ότι οι κίνδυνοι του παρελθόντος αντιμετωπίζονται εντός του πλαισίου των τραπεζικών τομέων όπου δημιουργήθηκαν, πριν από την έναρξη του σταδίου συνασφάλισης, με βάση τη σημαντική πρόοδο όσον αφορά την αντιμετώπιση των «κληροδοτημένων» περιουσιακών στοιχείων που σημειώνεται και αναμένεται να συνεχιστεί. Το εν λόγω δεύτερο στάδιο θα ξεκινήσει μόνο όταν εκπληρωθούν αυτές οι προϋποθέσεις. Για παράδειγμα, όσον αφορά τον έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού, μπορεί να καθοριστεί ένα όριο (π.χ. ένα ορισμένο επίπεδο ποσοστών Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και στοιχείων ενεργητικού επιπέδου III) και οι τράπεζες που δεν πληρούν αυτό το όριο να υποχρεωθούν από τις εποπτικές αρχές να εκπονήσουν κατάλληλες στρατηγικές για τα ζητήματα αυτά.

Οι δράσεις που προβλέπονται από την Επιτροπή και στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (βλ. τμήμα 5) θα διευκολύνουν την εφαρμογή τέτοιων επιμέρους στρατηγικών.

Όταν πληρωθούν οι προϋποθέσεις και ξεκινήσει η *συνασφάλιση* (δεύτερο στάδιο), το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων, πέρα από την πλήρη κάλυψη ρευστότητας, θα καλύπτει σταδιακά τις ζημιές, εφόσον όλες οι προϋποθέσεις εξακολουθούν να τηρούνται σε συνεχή βάση. Όσον αφορά τις ζημιές, τα εθνικά συστήματα εγγύησης καταθέσεων και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων θα συμβάλλουν παράλληλα από το πρώτο ευρώ των ζημιών, σύμφωνα με μια κλίμακα που θα αναπτύσσεται προοδευτικά, ξεκινώντας από συνεισφορά ύψους 30 % του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων για το πρώτο έτος του σταδίου συνασφάλισης.

Αυτό θα αντιμετωπίσει με αποτελεσματικό τρόπο ζητήματα που σχετίζονται με κινδύνους του παρελθόντος και με ηθικούς κινδύνους, ενώ θα διασφαλίσει επίσης πλήρη κάλυψη ρευστότητας και ζημιών από το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων στο τελικό στάδιο. Θα εξαρτήσει κάθε ενέργεια του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων για την κάλυψη ζημιών από την αντιμετώπιση των ζητημάτων του παρελθόντος από τα κράτη μέλη, θα παρέχει στα κράτη μέλη επαρκή χρόνο για να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα και θα διασφαλίσει, στο τελικό της στάδιο, ότι το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων παρέχει την ισχυρότερη προστασία για τους καταθέτες και, ταυτόχρονα, εγγυάται τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Ένα ενιαίο ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπερτερεί όσον αφορά τη δυνατότητα απορρόφησης του κινδύνου και τη διάρρηξη του φαύλου κύκλου κρατών-τραπεζών σε σχέση με οποιοδήποτε εθνικό σύστημα. Η διοίκηση του ταμείου σε κεντρικό επίπεδο θα διασφαλίσει, επίσης, ταχύτερη και αποτελεσματικότερη διαχείριση των περιπτώσεων αδυναμίας εκπλήρωσης υποχρεώσεων, με αποτέλεσμα την καλύτερη αντιμετώπιση καταστάσεων κρίσης.

¹⁵ Στοιχεία ενεργητικού τα οποία είναι κατά κανόνα εξαιρετικά μη ρευστά, και η αποτίμησή τους δεν μπορεί να προσδιοριστεί με τη χρήση παρατηρήσιμων μέτρων όπως οι αγοραίες τιμές ή μοντέλων.

Στη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για την πρόταση για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων του 2015 προέκυψαν επίσης ορισμένες πρόσθετες πτυχές όσον αφορά ορισμένες επιλογές και διακριτικές ευχέρειες που συμπεριλαμβάνονται στην οδηγία περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων, οι οποίες θα μπορούσαν επίσης να ενσωματωθούν στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων (π.χ. πεδίο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων, επίπεδο-στόχος, χρήση των πόρων του Ταμείου Ασφάλισης Καταθέσεων για εναλλακτικά μέτρα). Τα ζητήματα αυτά θα πρέπει να εξεταστούν λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι σε ένα κοινό σύστημα ασφάλισης καταθέσεων, όλοι οι συμμετέχοντες θα επηρεαστούν από τον τρόπο εφαρμογής των εν λόγω επιλογών και διακριτικών ευχερειών. Συνεπώς, θα πρέπει να εξευρεθεί μια ισορροπημένη λύση, η οποία λαμβάνει υπόψη τις εθνικές και περιφερειακές ιδιαιτερότητες, διασφαλίζοντας παράλληλα ισότιμη μεταχείριση όλων των συμμετεχουσών τραπεζών που συμβάλλουν στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων.

Η Επιτροπή είναι έτοιμη να προβεί το συντομότερο δυνατόν σε εντατικές συζητήσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο όσον αφορά τις προαναφερθείσες ιδέες, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων της πρότασής της.

Κατά τη μετάβαση στη φάση συνασφάλισης του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων, υπάρχει πεδίο για περαιτέρω βελτιώσεις όσον αφορά τον συντονισμό μεταξύ των εθνικών συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων και για πιο συνεκτική εφαρμογή των κανόνων. Η οδηγία περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων¹⁶, που εγκρίθηκε το 2014, ενίσχυσε τη λειτουργία των εθνικών συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων και προσφέρει αποτελεσματικότερη προστασία στους καταθέτες, μέσω της εναρμόνισης της κάλυψης των καταθετών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και της μείωσης του χρονικού περιθωρίου εκταμίευσης. Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής του 2015 που συνοδεύει την πρόταση για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων, η εναρμόνιση των εθνικών συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων θα χρειαστεί να προχωρήσει παράλληλα με τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή λειτουργία του εν λόγω Συστήματος¹⁷. Μεταξύ των κρατών μελών εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένες σημαντικές διαφορές όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων της οδηγίας περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων, για παράδειγμα στις προϋποθέσεις για τη δήλωση μη διαθεσιμότητας των καταθέσεων, την επιλεξιμότητα των καταθέσεων, τη χρηματοδότηση των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων ή τη χρήση των πόρων του συστήματος εγγύησης των καταθέσεων. Για την Τραπεζική Ένωση είναι απαραίτητη μεγαλύτερη εναρμόνιση αυτών των διαφορών, καθώς θα χρηματοδοτούνται μέσω ενός κοινού ταμείου, στο οποίο θα συμβάλλουν όλες οι τράπεζες της Τραπεζικής Ένωσης, ενώ η μεγαλύτερη εναρμόνιση θα είναι επίσης προς όφελος ολόκληρης της εσωτερικής αγοράς.

Επίσης, πρέπει να βελτιωθεί η ανταλλαγή πληροφοριών και μέσων για την προώθηση του συντονισμού μεταξύ των εθνικών συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων επειδή, προκειμένου να λειτουργήσει ορθά το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων, οι εθνικές αρμόδιες αρχές και τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων πρέπει να συντονίζονται

¹⁶https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/financial-supervision-and-risk-management/managing-risks-banks-and-financial-institutions/deposit-guarantee-schemes_en.

¹⁷ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0587&from=EL>.

μεταξύ τους και με το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης, σε ορισμένες περιπτώσεις εντός ασφυκτικών προθεσμιών. Οι εξουσίες που ανατίθενται στο Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης μέσω της πρότασης για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων δεν είναι γενικές, δεν περιλαμβάνουν ορισμένες όψεις που αφορούν δραστηριότητες ασφάλισης καταθέσεων που σχετίζονται με την εκτέλεση των καθηκόντων του (π.χ. δήλωση μη διαθεσιμότητας των καταθέσεων) και περιορίζονται στα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην Τραπεζική Ένωση. Απαιτούνται αναπροσαρμογές της οδηγίας για τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων με σκοπό τη διευκόλυνση των διασυνοριακών παρεμβάσεων των εν λόγω συστημάτων, την προώθηση της σύγκλισης και τη βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων, των αρμόδιων αρχών, του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (EAT). Στην Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, την αρχή που είναι επιφορτισμένη με την εγγύηση της ακεραιότητας, της αποτελεσματικότητας και της εύρυθμης λειτουργίας του τραπεζικού τομέα σε όλα τα κράτη μέλη, θα παραχωρηθούν οι απαραίτητες εξουσίες προκειμένου να βοηθά και να προωθεί τέτοιες διαδικασίες. Αυτό θα ενισχύσει την προστασία των καταθέσεων στην εσωτερική αγορά και, συνεπώς, θα διευκολύνει τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων. Η καλύτερη συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών και των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων διαφόρων κρατών μελών, μέσω της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών, θα εξομαλύνει, επίσης, την αλληλεπίδραση των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων και των εθνικών αρχών κρατών μελών που δεν ανήκουν στην Τραπεζική Ένωση με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων, καθώς και την προσχώρηση κρατών μελών εκτός της ζώνης του ευρώ στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων.

Η πλήρωση αυτού του κενού θα συμβάλλει επίσης στην ευθυγράμμιση της αρχιτεκτονικής των τριών πυλώνων της Τραπεζικής Ένωσης (εποπτεία, εξυγίανση και ασφάλιση καταθέσεων), καθώς και για τους τρεις θα υπάρχει ένα κεντρικό θεσμικό όργανο ή οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων, αντίστοιχα) επιφορτισμένα με την εφαρμογή και ένας οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών) που θα συντονίζει τις εθνικές αρχές που δραστηριοποιούνται στους αντίστοιχους τομείς.

Τέλος, η εναρμόνιση ορισμένων εθνικών επιλογών και διακριτικών ευχερειών που προβλέπονται στην οδηγία για τα συστήματα εγγύησης των καταθέσεων θα συμβάλλει στην περαιτέρω μείωση του χρηματοπιστωτικού κατακερματισμού και στην απλοποίηση του συντονιστικού ρόλου του Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων και της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών.

4. Ολοκλήρωση μηχανισμού ασφαλείας της Τραπεζικής Ένωσης

Χάρτης πορείας του Συμβουλίου του 2016	Κατάσταση	Επόμενα βήματα
<p>Σημειώνει την πρόθεση των κρατών μελών να ξεκινήσουν εργασίες τον Σεπτέμβριο του 2016 εάν και όταν όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει πλήρως στο εθνικό δίκαιο την οδηγία για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των τραπεζών.</p> <p>Επιβεβαιώνει την ανάγκη να είναι πλήρως λειτουργικός ο κοινός μηχανισμός ασφαλείας το αργότερο έως το τέλος της μεταβατικής περιόδου του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης ή νωρίτερα, αναλόγως με την πρόοδο όσον αφορά τα μέτρα μείωσης κινδύνου.</p>	<p>Οι εργασίες τεχνικού χαρακτήρα ξεκίνησαν τον Νοέμβριο του 2016.</p>	<p>Οι πολιτικές διαπραγματεύσεις αναμένεται ότι θα ολοκληρωθούν έως το 2018.</p>

Κατά την ίδρυση του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης, τα κράτη μέλη συμφώνησαν στην ανάπτυξη ενός κοινού μηχανισμού ασφαλείας για το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης, ο οποίος θα πρέπει να είναι δημοσιονομικά ουδέτερος μεσοπρόθεσμα, καθώς οι συνεισφορές θα ανακτώνται μέσω των συνεισφορών από τον τραπεζικό τομέα. Συμφωνήθηκε, επίσης, ο εν λόγω μηχανισμός ασφαλείας να είναι πλήρως λειτουργικός το αργότερο έπειτα από δέκα έτη¹⁸.

Παρότι τα ευρωπαϊκά πλαίσια εποπτείας και εξυγίανσης έχουν περιορίσει σημαντικά την πιθανότητα χρεοκοπίας τραπεζών και τον ενδεχόμενο αντίκτυπο από χρεοκοπίες τραπεζών, η ανάγκη πρόσβασης σε έναν κοινό δημοσιονομικό μηχανισμό ασφαλείας προκειμένου να ενισχυθεί η χρηματοδοτική ικανότητα του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης για την αντιμετώπιση εξυγιάνσεων τραπεζών, δεν πρέπει να αποκλειστεί τελείως. Κύριος στόχος ενός τέτοιου μηχανισμού ασφαλείας είναι να ενισχύσει την εμπιστοσύνη στο τραπεζικό σύστημα, υποστηρίζοντας την αξιοπιστία των δράσεων που αναλαμβάνονται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης και να διασφαλίσει ότι οι εν λόγω δράσεις απολαύουν της απόλυτης εμπιστοσύνης όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Ως ύστατο μέσο, θα ενεργοποιείται μόνο σε περίπτωση που οι άμεσα διαθέσιμοι πόροι του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης αποδεικνύονται ανεπαρκείς για σκοπούς κεφαλαιακούς ή σκοπούς ρευστότητας.

Παραμένει εξίσου σημαντική η ύπαρξη επαρκούς ρευστότητας, διαθέσιμης για συστημικές τράπεζες που αντιμετωπίζουν προβλήματα κατά την εξυγίανση, προκειμένου οι καταθέτες της τράπεζας, καθώς και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη και η αγορά στο σύνολό της, να

¹⁸ Δήλωση των υπουργών της Ευρωμάδας και των Υπουργών Οικονομικών και Δημοσιονομικών Υποθέσεων σχετικά με τον μηχανισμό ασφαλείας του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης, της 18ης Δεκεμβρίου 2013.

διαθέτουν επαρκή αντοχή. Με την επιφύλαξη της διαθεσιμότητας ρευστότητας από τις πράξεις της κεντρικής τράπεζας και σε συνδυασμό με αυτές, ο μηχανισμός θα πρέπει να είναι επαρκώς ισχυρός και να διαθέτει αρκετά μεγάλη ικανότητα ώστε να διαβεβαιώνει τους ενδιαφερόμενους παράγοντες των τραπεζών και την αγορά στο σύνολό της ότι μπορεί να συνεισφέρει σε ενδεχόμενες ανάγκες ρευστότητας μιας τράπεζας που αντιμετωπίζει αντιξοότητες.

Το έγγραφο προβληματισμού για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση προσδιορίζει ορισμένα κριτήρια που θα πρέπει να εκπληρώνει ο εν λόγω μηχανισμός, προκειμένου να είναι λειτουργικός σε περίπτωση κρίσης: να είναι επαρκούς μεγέθους ώστε να είναι σε θέση να εκπληρώνει τον ρόλο του· να ενεργοποιείται γρήγορα, στοιχείο απαραίτητο σε περιόδους κρίσης· και να είναι δημοσιονομικά ουδέτερος, δεδομένου ότι ο κανονισμός για τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης ορίζει ότι ο τραπεζικός τομέας θα επιστρέφει τυχόν εκταμιεύσεις από το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης. Δεν θα πρέπει να επιτραπούν περιθώρια για εθνικές σκοπιμότητες ή κατακερματισμό. Η χρηματοπιστωτική και θεσμική αρχιτεκτονική θα πρέπει να διασφαλίζει την πλήρη αποτελεσματικότητα όσον αφορά την επίτευξη των στόχων του μηχανισμού προστασίας. Το έγγραφο προβληματισμού για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση προσδιόρισε ένα πιστωτικό όριο από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) ως την πιο αποτελεσματική επιλογή.

Είναι εξίσου σημαντικό ο μηχανισμός ασφαλείας να εξασφαλίζει ισότιμα δικαιώματα και υποχρεώσεις για όλα τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην Τραπεζική Ένωση, ανεξάρτητα αν είναι μέλη της ζώνης του ευρώ. Έτσι θα διασφαλιστεί ότι η Τραπεζική Ένωση εξακολουθεί να είναι ανοιχτή στη συμμετοχή όλων των κρατών μελών, κατ' αρχήν αλλά και στην πράξη. Επιπλέον, η υφιστάμενη έννοια των προϋποθέσεων για τη χορήγηση στήριξης σταθερότητας από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί για τη λειτουργία του μηχανισμού ασφαλείας, λαμβανομένου υπόψη ότι στο πλαίσιο της Τραπεζικής Ένωσης, τα κίνητρα στις τράπεζες ώστε να δρουν συνετά και να προβαίνουν σε ρυθμίσεις όπου απαιτείται παρέχονται ήδη μέσω των εργαλείων του ενιαίου εγχειριδίου κανόνων για ενιαία εποπτεία και ενιαία εξυγίανση.

Οι εργασίες σχετικά με τον κοινό μηχανισμό ασφαλείας ξεκίνησαν και στον χάρτη πορείας του Συμβουλίου του 2016 αναφέρεται ότι ο μηχανισμός προστασίας μπορεί να καταστεί λειτουργικός πριν από το τέλος της μεταβατικής περιόδου, ανάλογα με την πρόοδο που θα συντελεστεί στα μέτρα μείωσης κινδύνου.

Η Επιτροπή θα εξακολουθεί να επιμένει ότι ο μηχανισμός ασφαλείας πρέπει να καταστεί λειτουργικός το συντομότερο δυνατόν. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή υποστηρίζει τις εν εξελίξει εργασίες σχετικά με την επιχειρησιακή ομάδα για συντονισμένη δράση (Task Force on Coordinated Action, «TFCΑ») αναφορικά με το πιστωτικό όριο από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, εργασίες που θα πρέπει να συνεχιστούν ως θέμα προτεραιότητας. Ο εν λόγω άξονας δράσης θα πρέπει να διατυπωθεί στο πλαίσιο της επικείμενης δέσμης προτάσεων της Επιτροπής για εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, η οποία θα περιλαμβάνει πρόταση για μετατροπή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας σε Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ταμείο, στο πλαίσιο της ενωσιακής νομοθεσίας. Στο πλαίσιο αυτό, θα είναι επίσης σημαντικό να διασφαλιστεί αποτελεσματική διαδικασία λήψης αποφάσεων, η οποία θα επιτρέπει την ταχεία ανάπτυξη του μηχανισμού ασφαλείας σε εκείνες τις καταστάσεις ύστατης ανάγκης κατά τις οποίες θα μπορούσε να καταστεί απαραίτητος.

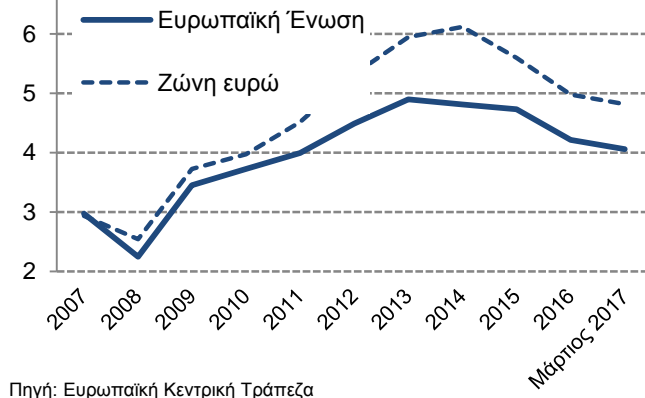
5. Πρόσθετα νέα μέτρα: Δράσεις για την αντιμετώπιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων

Χάρτης πορείας του Συμβουλίου του 2016	Κατάσταση	Επόμενα βήματα
Υποβολή νομοθετικής πρότασης για ελάχιστη εναρμόνιση στον τομέα του δικαίου περί αφερεγγυότητας στο πλαίσιο της ένωσης των κεφαλαιαγορών, γεγονός που μπορεί επίσης να στηρίξει τις προσπάθειες μείωσης των μελλοντικών επιπέδων Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων.	Η νομοθετική πρόταση για νέα προσέγγιση σχετικά με την αφερεγγυότητα των επιχειρήσεων είναι υπό διαπραγμάτευση ¹⁹ .	Συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών όσον αφορά τη νομοθετική πρόταση έως το τέλος του 2018.
		Εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια του Συμβουλίου του 2017.

Πέρα από τις δράσεις που προβλέπονται στον χάρτη πορείας του Συμβουλίου του 2016 για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, σχεδιάστηκε επίσης σειρά σημαντικών πρόσθετων μέτρων στη διάρκεια του περασμένου έτους, τα οποία θα μειώσουν περαιτέρω τους κινδύνους στην Τραπεζική Ένωση. Από την έγκριση της ανακοίνωσης της Επιτροπής του 2015 και του χάρτη πορείας του Συμβουλίου του 2016, η ανάγκη εστίασης στις προσπάθειες μείωσης του κινδύνου όσον αφορά τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια γίνεται όλο και πιο σαφής. Τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια επιβαρύνουν την αποδοτικότητα και τη βιωσιμότητα των πληγείσων τραπεζών και, επομένως, περιορίζουν την ικανότητα δανειοδότησης αυτών των τραπεζών και ενδεχομένως τελικά να παρεμποδίζουν την οικονομική ανάπτυξη. Είναι καλός οίονος ότι τα ποσοστά των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων έχουν καθοδική πορεία. Ακόμη και στα κράτη μέλη που έχουν πληγεί περισσότερο, τα ποσοστά των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων παρουσιάζουν ουσιαστική μείωση. Θα πρέπει να επιταχυνθεί αυτή η τάση και να αποτραπεί η δημιουργία νέων Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων.

¹⁹ http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2016-48/proposal_40046.pdf.

Ακαθάριστα μη εξυπηρετούμενα χρεωστικά μέσα
(ως ποσοστό % επί του συνόλου των ακαθάριστων
χρεωστικών μέσων, τιμές τέλους περιόδου)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Παρότι τα κράτη μέλη και οι ίδιες οι τράπεζες έχουν την κύρια ευθύνη για την αντιμετώπιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, οι ολοκληρωμένες προσπάθειες σε εθνικό επίπεδο και επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης εγγυώνται ότι θα έχουν αντίκτυπο στα αποθέματα Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και θα αποτρέψουν τη δημιουργία νέων Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων στους ισολογισμούς των τραπεζών. Η εργασία αυτή μπορεί κάλλιστα να βασιστεί στην ιδιαίτερη προσοχή που έχει ήδη αφιερωθεί επί αρκετά έτη στο ζήτημα της αναδιάρθρωσης των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Από την αρχή της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Επιτροπή παρείχε κίνητρα στις τράπεζες, μέσω του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, προκειμένου να διαχειριστούν και να μειώσουν τα απομειωμένα περιουσιακά τους στοιχεία μέσω μηχανισμών της αγοράς και όχι μετακυλίνοντας το βάρος στους φορολογούμενους. Όσον αφορά τις προβληματικές τράπεζες, η βιωσιμότητα των οποίων απειλήθηκε από τα εν λόγω απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία, η Επιτροπή παρείχε βοήθεια στα κράτη μέλη για τη σύσταση ad-hoc μέτρων και μέτρων που καλύπτουν ολόκληρο το σύστημα, με στόχο τη μείωση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων των τραπεζών (ορισμένες φορές στο πλαίσιο προγράμματος χρηματοδοτικής βοήθειας), μέσω λύσεων συμβατών με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων²⁰. Η ανάγκη ανάληψης αποφασιστικής δράσης για την αντιμετώπιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων υπογραμμίστηκε επίσης στις συστάσεις του ευρωπαϊκού εξαμήνου προς τα οικεία κράτη μέλη²¹. Οι αρχές τραπεζικής εποπτείας έχουν διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο στην ενίσχυση της αναφοράς και της

²⁰ Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν μεταφορά των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων σε εταιρείες διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (όπως στην Ιρλανδία, την Ισπανία και τη Σλοβενία). Σχετίζονταν με βοήθεια για ανακεφαλαιοποίηση προς τις τράπεζες. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, η κρατική ενίσχυση εγκρίθηκε από την Επιτροπή βάσει του πλαισίου κρατικών ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο απαιτεί ριζική αναδιάρθρωση και κατάλληλο επιμερισμό του βάρους. Όσον αφορά τις τράπεζες για τις οποίες δεν κατέστη εφικτή η αποκατάσταση της βιωσιμότητας, άλλα μέτρα που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο των κανόνων κρατικής ενίσχυσης περιλαμβάνουν ειδικές δράσεις στον τομέα των τραπεζών, όπως συντεταγμένα σχέδια εκκαθάρισης, εγκεκριμένα από την Επιτροπή βάσει των κανόνων κρατικής ενίσχυσης, τα οποία συνεπάγονταν μείωση του υπάρχοντος αποθέματος Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων στον τραπεζικό τομέα. Τέλος, πιο πρόσφατα, η Επιτροπή διευκόλυνε επίσης τη δημιουργία συστημάτων απαλλαγμένων από κρατικές ενισχύσεις, όπως τα συστήματα για τη διευκόλυνση τιτλοποίησης των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων.

²¹ Βλ. την πιο πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής για το ευρωπαϊκό εξάμηνο 2017: ειδικές ανά χώρα συστάσεις, COM(2017) 500 final της 22ας Μαΐου 2017.

εποπτείας των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων στην Ευρώπη. Η εργασία σε αυτόν τον τομέα πρέπει να βασιστεί σε μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που συνδυάζει μείγμα συμπληρωματικών δράσεων πολιτικής, σε εθνικό αλλά και ενωσιακό επίπεδο ανάλογα με την περίπτωση, που θα περιλαμβάνει δράσεις σε τέσσερις τομείς: i) εποπτεία, ii) μεταρρύθμιση των πλαισίων αναδιάρθρωσης, αφερεγγυότητας και είσπραξης οφειλών, iii) ανάπτυξη δευτερογενών αγορών για επισφαλή περιουσιακά στοιχεία και iv) ενίσχυση της αναδιάρθρωσης του τραπεζικού συστήματος. Η αντιμετώπιση των εναπομεινάντων κινδύνων στον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα είναι ύψιστης σημασίας και η Επιτροπή δεσμεύεται να λάβει τα αναγκαία μέτρα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της προκειμένου να εξακολουθήσει να προωθεί αυτή τη διαδικασία.

Ως σημαντικό βήμα για την αντιμετώπιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, η Επιτροπή παρουσίασε τον Νοέμβριο του 2016, στο πλαίσιο της εργασίας για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, νομοθετική πρόταση σχετικά με την αφερεγγυότητα των επιχειρήσεων, την αναδιάρθρωση και τη δεύτερη ευκαιρία²². Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της πρότασης, ιδιαίτερα η διαθεσιμότητα διαδικασιών αναδιάρθρωσης που επιτρέπουν σε βιώσιμες εταιρείες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσχέρειες να αποφύγουν να καταστούν αφερέγγυες, καθώς και μέτρα που βελτιώνουν την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών αναδιάρθρωσης και αφερεγγυότητας, θα συμβάλλουν στον περιορισμό των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, καθώς και στην αποτροπή της συσσώρευσής τους στο μέλλον. Η ταχεία πρόοδος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στο ζήτημα αυτό προωθείται, είναι αναγκαία και θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα. Το σχέδιο δράσης του Συμβουλίου για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια που δημοσιεύτηκε τον Ιούλιο του 2017²³ εκτείνεται πέρα από τις δεσμεύσεις για μείωση κινδύνου που καθορίστηκαν στον χάρτη πορείας του Συμβουλίου του 2016 και περιλαμβάνει συγκεκριμένα μέτρα που θα πρέπει να λάβουν διάφοροι παράγοντες για τη μείωση του κινδύνου στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα λόγω των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, αφενός, αντιμετωπίζοντας τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια του παρελθόντος και, αφετέρου, μειώνοντας τον κίνδυνο δημιουργίας νέων Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων στο μέλλον. Η Επιτροπή χαιρετίζει αυτή την ολοκληρωμένη προσέγγιση, η οποία είναι σύμφωνη με τις δικές της άγιες εκκλήσεις για αντιμετώπιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και σύντομα θα αναλάβει τις απαραίτητες δράσεις στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

Τα μέτρα που προβλέπονται στο σχέδιο δράσης αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό βήμα προς τη μείωση του κινδύνου, συμπληρώνοντας τα μέτρα που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του χάρτη πορείας του Συμβουλίου του 2016. Η πρόοδος στον τομέα αυτό θα υποστηρίξει την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, αίροντας τους κινδύνους του παρελθόντος από τον ευρωπαϊκό τραπεζικό τομέα και θα καταστήσει τις ευρωπαϊκές τράπεζες πιο σταθερές και ανταγωνιστικές. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα προχωρήσει γρήγορα όσον αφορά τα εν λόγω μέτρα.

Ως πρώτο βήμα, η Επιτροπή διασαφηνίζει στην έκθεση ανασκόπησης για τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό, που συνοδεύει την παρούσα ανακοίνωση, την ερμηνεία των σχετικών

²² Πρόταση, Οδηγία για τα πλαίσια προληπτικής αναδιάρθρωσης, τη δεύτερη ευκαιρία και μέτρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών αναδιάρθρωσης, αφερεγγυότητας και απαλλαγής, καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 2012/30/ΕΕ, της 22ας Νοεμβρίου 2016, COM(2016) 723 final.

²³ Σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση των μη εξυπηρετούμενων δανείων στην Ευρώπη. <http://www.consilium.europa.eu/el/press/press-releases/2017/07/11-conclusions-non-performing-loans/>.

άρθρων της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (ΟΚΑ) και του κανονισμού για τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό. Η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι οι εποπτικές εξουσίες που κατοχυρώνονται σχετικά επιτρέπουν στις αρμόδιες αρχές να επηρεάσουν την πολιτική προβλέψεων μιας τράπεζας όσον αφορά τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια εντός των ορίων του λογιστικού πλαισίου που ισχύει και να εφαρμόσουν ειδικές αναπροσαρμογές, όπου απαιτείται, για προληπτικούς σκοπούς.

Έως την άνοιξη του 2018, η Επιτροπή θα εκδώσει συνολική δέσμη μέτρων για την αντιμετώπιση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων και μια πρώτη έκθεση όσον αφορά την εφαρμογή του σχεδίου δράσης. Η εν λόγω δέσμη θα αποτελείται από τα ακόλουθα μέτρα:

- Ένα σχέδιο στρατηγικής για τον τρόπο σύστασης των εθνικών εταιρειών διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων (ΕΔΠΣ) στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων για τις τράπεζες και την κρατική ενίσχυση, βάσει των βέλτιστων πρακτικών που αποκομίστηκαν από προηγούμενες εμπειρίες στα κράτη μέλη.
- Μέτρα για την περαιτέρω ανάπτυξη δευτερογενών αγορών Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, ιδίως προκειμένου να εξαλειφθούν τα αδικαιολόγητα εμπόδια στη διαχείριση δανείων από τρίτους και στη μεταβίβαση των δανείων μετά την τρέχουσα εκτίμηση επιπτώσεων.
- Μέτρα για την ενίσχυση της προστασίας των ενέγγυων πιστωτών, μέσω της παροχής πιο αποτελεσματικών μεθόδων για την ανάκτηση της αξίας από εξασφαλισμένα δάνεια. Οι εργασίες στον εν λόγω τομέα θα καθοριστούν από την εκτίμηση επιπτώσεων και παραμένουν σύμφωνες και συμπληρωματικές της πρότασης της Επιτροπής του Νοεμβρίου του 2016 για οδηγία, μεταξύ άλλων, σχετικά με τα πλαίσια προληπτικής αναδιάρθρωσης και δεν θα απαιτούν εναρμόνιση με τις υπάρχουσες διατάξεις για την αφερεγγυότητα.
- Επιπλέον, εφόσον η διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων θα ωφεληθεί από τα αποτελεσματικότερα και πιο προβλέψιμα πλαίσια αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη δανείων και αφερεγγυότητας, η Επιτροπή αναλαμβάνει επίσης τη διενέργεια συγκριτικής αξιολόγησης των καθεστώτων αναγκαστικής εκτέλεσης για την είσπραξη δανείων, προκειμένου να διαμορφώσει αξιόπιστη εικόνα των καθυστερήσεων και της ανάκτησης της αξίας που αντιμετωπίζουν οι τράπεζες απέναντι σε αδυναμία πληρωμής των δανειοληπτών και καλεί σε στενή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και των εποπτικών φορέων, προκειμένου να αναπτυχθεί ορθή και αξιόλογη μεθοδολογία συγκριτικής ανάλυσης. Στο πλαίσιο αυτό, η πρόταση της Επιτροπής για την έκδοση οδηγίας σχετικά με την αφερεγγυότητα, την αναδιάρθρωση και την παροχή δεύτερης ευκαιρίας στις επιχειρήσεις ορίζει υποχρεώσεις για τα κράτη μέλη να συλλέγουν συγκρίσιμα δεδομένα όσον αφορά τις διαδικασίες αφερεγγυότητας και αναδιάρθρωσης και να τα διαβιβάζουν στην Επιτροπή, στοιχείο που θα ήταν κομβικής σημασίας προκειμένου να αποδειχθεί στα κράτη μέλη η αποτελεσματικότητα του ρυθμιστικού πλαισίου όσον αφορά αφερέγγυους δανειολήπτες.
- Μια έκθεση, η οποία θα συνοδεύεται, εφόσον κριθεί απαραίτητο, από τις αναγκαίες νομοθετικές προτάσεις για τροποποίηση του κανονισμού περί κεφαλαιακών απαιτήσεων, όσον αφορά την πιθανή καθιέρωση ελάχιστων επιπέδων προβλέψεων που θα πρέπει να διατηρούν οι τράπεζες για τα μελλοντικά ΜΕΔ που απορρέουν από νεοεκδοθέντα δάνεια, όπως έχει ζητηθεί από το σχέδιο δράσης του Συμβουλίου. Αυτά τα εκ του νόμου προβλεπόμενα (αποκαλούμενα «του πυλώνα 1») συστήματα προστασίας προληπτικής εποπτείας θα αποτρέψουν τη δημιουργία και την ενδεχόμενη ελλειπή

πρόβλεψη όσον αφορά τα μελλοντικά αποθέματα ΜΕΔ σε όλα τα κράτη μέλη και τις τράπεζες, μέσω χρονικά προσδιορισμένων προληπτικών παρακρατήσεων από ίδιους πόρους. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή θα εξετάσει, επίσης, την καθιέρωση κοινού ορισμού για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (ΜΕΑ) σύμφωνα με αυτόν που ήδη χρησιμοποιείται για σκοπούς υποβολής εποπτικών αναφορών²⁴, προκειμένου να θεσπίσει μια ορθή νομική βάση και να διασφαλίσει συνεκτικότητα στην προληπτική διαχείριση ανάλογων ανοιγμάτων.

- Πορεία προς την ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια στην Ευρώπη, μέσω της βελτίωσης της διαθεσιμότητας και της συγκρισιμότητας δεδομένων όσον αφορά τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια και, ενδεχομένως, μέσω στήριξης για την ανάπτυξη, εκ μέρους των συμμετεχόντων στην αγορά, ενημερωτικών πλατφορμών ή μητρώων πιστώσεων για τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια.

6. Πρόσθετο νέο μέτρο: Ευνοϊκό πλαίσιο για την ανάπτυξη εξασφαλισμένων με κρατικά ομόλογα τίτλων (SBBS)

Χάρτης πορείας του Συμβουλίου του 2016	Κατάσταση	Επόμενα βήματα
-	-	Με γνώμονα την εργασία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει την καθιέρωση ευνοϊκού πλαισίου για τους εξασφαλισμένους με κρατικά ομόλογα τίτλους.

Ο στόχος της μείωσης των κινδύνων για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα μέσω της διευκόλυνσης της διαφοροποίησης των χαρτοφυλακίων κρατικών τίτλων των τραπεζών και της περαιτέρω αποδυνάμωσης του διπόλου τραπεζών-κρατών είναι υψίστης σημασίας για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης. Όσον αφορά τη ρυθμιστική μεταχείριση των κρατικών ανοιγμάτων, η Επιτροπή θα επανέλθει στο ζήτημα σε εύθετο χρόνο, όπως αναφέρεται στον χάρτη πορείας του Συμβουλίου του 2016, οπότε συμφώνησε να αναμείνει τα πορίσματα της Επιτροπής της Βασιλείας και το έγγραφο προβληματισμού για την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Προκειμένου να επιτευχθεί απτή πρόοδος στο εν λόγω ζήτημα, οι αποκαλούμενοι εξασφαλισμένοι με κρατικά ομόλογα τίτλοι (SBBS) θα μπορούσαν ενδεχομένως να συμβάλουν ως πρώτο βήμα στην ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης και στην ενίσχυση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών. Με τη συγκέντρωση και ενδεχομένως την τμηματοποίηση των κρατικών ομολόγων διαφόρων κρατών μελών, οι εξασφαλισμένοι με κρατικά ομόλογα τίτλοι θα μπορούσαν να στηρίξουν περαιτέρω τη διαφοροποίηση του χαρτοφυλακίου του τραπεζικού τομέα, δημιουργώντας παράλληλα νέα πηγή εγγυήσεων υψηλής ποιότητας, ιδιαίτερα κατάλληλων για χρήση σε διασυνοριακές χρηματοοικονομικές συναλλαγές.

²⁴ Βλ. τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής.

Επιπλέον, αυτό το νέο εργαλείο θα μπορούσε να εξαλείψει την καταστροφική φυγή από ορισμένους κρατικούς τίτλους, η οποία εμποδίζει την οικονομικά αποτελεσματική διάθεση πόρων. Επίσης θα μπορούσε να καταστήσει τα ομόλογα που ειδάλλως εκδίδονται σε μικρές αγορές περιορισμένης ρευστότητας πιο ελκυστικά για διεθνείς επενδυτές ως τμήμα των SBBS. Αυτό θα ενίσχυε τον επιμερισμό και τη μείωση του κινδύνου στον ιδιωτικό τομέα και θα προωθούσε μια πιο αποτελεσματική κατανομή κινδύνων μεταξύ των οικονομικών φορέων.

Η Επιτροπή παρακολουθεί στενά και συμβάλλει στην εν εξελίξει εργασία για τους εξασφαλισμένους με κρατικά ομόλογα τίτλους στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Συστημικού Κινδύνου (ΕΣΣΚ). Με βάση τα αποτελέσματα της εν λόγω εργασίας, τον Δεκέμβριο του 2017, και τις διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, η Επιτροπή θα εξετάσει την προώθηση νομοθετικής πρότασης για ευνοϊκό πλαίσιο για την ανάπτυξη εξασφαλισμένων με κρατικά ομόλογα τίτλων στις αρχές του 2018.

7. Συνέχιση της διασφάλισης εποπτείας υψηλής ποιότητας

Ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός έχει πλέον τεθεί πλήρως σε εφαρμογή και είναι πλήρως λειτουργικός, με σαφή πλεονεκτήματα όσον αφορά τους ίσους όρους ανταγωνισμού και την εμπιστοσύνη που είναι αποτέλεσμα της ενοποιημένης εποπτείας των πιστωτικών ιδρυμάτων. Η έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, εκδοθείσα την ίδια ημέρα με την παρούσα ανακοίνωση, επισημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα έχει αναλάβει πλήρως τον εποπτικό της ρόλο και έχει καταφέρει να δημιουργήσει καλή φήμη ως αποτελεσματική και αυστηρή εποπτική αρχή από τότε που ανέλαβε καθήκοντα εποπτείας τον Νοέμβριο του 2014. Πρόκειται για αξιοσημείωτο επίτευγμα, ιδίως σε ένα πλαίσιο στο οποίο οι προθεσμίες ήταν ιδιαίτερα δύσκολες και οι υποκείμενες εποπτικές πραγματικότητες των 19 συμμετεχόντων κρατών μελών ήταν πολύ διαφορετικές.

Η λειτουργία του συστήματος της Τραπεζικής Ένωσης μπορεί να υπονομευθεί εάν εμφανιστούν κενά στην εποπτεία. Οι πρόσφατες διαρθρωτικές εξελίξεις της αγοράς δείχνουν μια τάση στους τραπεζικούς ομίλους να έχουν όλο και πιο περίπλοκες δομές, που λειτουργούν μέσω οντοτήτων οι οποίες δεν υπάγονται στην εποπτεία των τραπεζών, αλλά αναλαμβάνουν, σε μεγάλο βαθμό, τις ίδιες δραστηριότητες με τις τράπεζες. Ιδίως, οι μεγάλες επιχειρήσεις επενδύσεων ασκούν επενδυτικές τραπεζικές δραστηριότητες παρόμοιες με αυτές των πιστωτικών ιδρυμάτων που εγείρουν ανησυχίες σχετικά με τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Όπως ανακοινώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2017²⁵, τα θέματα αυτά θα εξεταστούν στις επικείμενες νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής που αφορούν την επανεξέταση της μεταχείρισης των επιχειρήσεων επενδύσεων.

²⁵ Βλ. ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ενίσχυση της ενοποιημένης εποπτείας για την ισχυροποίηση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών και της χρηματοπιστωτικής ενοποίησης σε ένα μεταβαλλόμενο περιβάλλον», 20 Σεπτεμβρίου 2017, COM(2017) 542 final.

8. Μελλοντική πορεία

Δεδομένης της προόδου που έχει επιτευχθεί έως τώρα και των αναγκαίων βημάτων που απομένουν για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, τόσο όσον αφορά τα μέτρα μείωσης του κινδύνου όσο και τα μέτρα επιμερισμού του κινδύνου, η πορεία προς την επίτευξη της συμφωνηθείσας οριστικοποίησης της Τραπεζικής Ένωσης θα μπορούσε να προβλεφθεί ως εξής:

2017

- Συμφωνία των συννομοθετών όσον αφορά τα πρώτα στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δέσμη τραπεζικών μέτρων του Νοεμβρίου του 2016 (Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς 9 - ΔΠΧΑ 9, ιεράρχηση πιστωτών και μεγάλο άνοιγμα σε χρέος εκφρασμένο σε ξένο νόμισμα) και σημαντική πρόοδος στην υπόλοιπη δέσμη.
- Αποσαφήνιση από την Επιτροπή των υφιστάμενων εποπτικών εξουσιών για την αντιμετώπιση των κινδύνων από τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια στο πλαίσιο της έκθεσης ανασκόπησης για τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό.
- Νομοθετική πρόταση της Επιτροπής όσον αφορά την ανασκόπηση των επιχειρήσεων επενδύσεων.

2018

- Επίτευξη θέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και γενικής προσέγγισης του Συμβουλίου (4ο τρίμηνο του 2017/1ο τρίμηνο του 2018) και έγκριση από τους συννομοθέτες (2ο τρίμηνο του 2018) της δέσμης τραπεζικών μέτρων του Νοεμβρίου του 2016.
- Επίτευξη θέσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και γενικής προσέγγισης του Συμβουλίου (2ο τρίμηνο του 2018) και έγκριση από τους συννομοθέτες (4ο τρίμηνο του 2018) της πρότασης για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης Καταθέσεων.
- Συμφωνία για τον κοινό μηχανισμό ασφαλείας (2018).
- Προτάσεις της Επιτροπής σχετικά με μέτρα για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που συνδέονται με τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια (άνοιξη του 2018 – προς έγκριση από τους συν-νομοθέτες στις αρχές του 2019 το αργότερο).
- Ευνοϊκό πλαίσιο για την ανάπτυξη εξασφαλισμένων με κρατικά ομόλογα τίτλων (SBBS) (αρχές 2018).

Άνοιξη 2019

Όλα τα προβλεπόμενα μέτρα για τη μείωση του κινδύνου και τον επιμερισμό του κινδύνου θα πρέπει να έχουν τεθεί σε εφαρμογή και να ξεκινήσει το στάδιο εκτέλεσης.

9. Συμπεράσματα

Παρά τη σημαντική πρόοδο που συντελέστηκε από την αρχή της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Τραπεζική Ένωση παραμένει ανολοκλήρωτη και, συνεπώς, δεν διαδραματίζει τον πλήρη ρόλο της ως μηχανισμού απορρόφησης των κλυδωνισμών μέσω ιδιωτικών διόδων στο πλαίσιο μιας ισχυρής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Όλα τα ζητήματα είναι γνωστά και έχουν ήδη τεθεί επί τάπητος εδώ και αρκετό καιρό. Τώρα είναι η στιγμή για τη ανάληψη τολμηρών αλλά ρεαλιστικών δράσεων, επιδιορθώνοντας τη στέγη τώρα που ακόμη έχει καλοκαιρία και ενώ η ευρωπαϊκή οικονομία βιώνει μια παρατεταμένη ανάκαμψη. Όλα τα κράτη μέλη κινδυνεύουν με απώλειες εάν δεν αξιοποιηθεί η σημερινή δυναμική. Προκειμένου να ενισχυθεί η απορρόφηση των κλυδωνισμών μέσω ιδιωτικών διόδων στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να βρει μια αμοιβαία επωφελή ισορροπία, ανταποκρινόμενη με επιτυχία όσον αφορά τη μείωση του κινδύνου καθώς και τον επιμερισμό του κινδύνου. Καθώς πλησιάζει το τέλος της κοινοβουλευτικής περιόδου, απαιτούνται σαφείς πολιτικές αποφάσεις τους προσεχείς μήνες, προκειμένου να διασφαλιστεί συμφωνία σε όλα τα βασικά εκκρεμή στοιχεία έως το τέλος του 2018. Συνεπώς, η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα όλα κράτη μέλη να καταλήξουν σε πολιτική συμφωνία τους προσεχείς μήνες, στο πλαίσιο ανανεωμένης δέσμευσης για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης έως το 2019. Η Επιτροπή είναι έτοιμη να συμβάλλει ενεργά και να διευκολύνει αυτές τις συνομιλίες.